

Dan LUCA

**Bruxelles european.
Context românesc**

Cuvânt-înainte de ALINA BÂRGĂOANU

Redactor: CARMEN BOTOȘARU
Tehnoredactor: CRISTIAN LUPEANU

Copyright © Editura COMUNICARE.RO, 2016, pentru prezenta ediție.
Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin Editurii COMUNICARE.RO.

Editura COMUNICARE.RO este departament în cadrul
Școlii Naționale de Studii Politice și Administrative,
Facultatea de Comunicare și Relații Publice.

SNSPA, Facultatea de Comunicare și Relații Publice
Str. Povernei, nr. 6
010643, București
România
www.editura.comunicare.ro
e-mail: editura@comunicare.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

LUCA, DAN

Bruxelles european. Context românesc / Dan Luca;
cuvânt-înainte: Alina Bârgăoanu. – București: Comunicare.ro, 2016
ISBN 978-973-711-545-4

I. Bârgăoanu, Alina (cuvânt-înainte)

821.135.1-92

Cuprins

<i>Cuvânt-înainte</i> de ALINA BÂRGĂOANU	13
De ce o carte despre România și UE la un majorat european?	17
CAPITOLUL I – Piața forței de muncă și afacerile din Bruxelles-ul european	19
Dilema absolventului român de „studii europene”	19
Flexibilitatea muncii în viitor	22
Întreprinzător în afaceri europene	24
De ce Bruxelles-ul este capitala Europei?	27
Sfaturi pentru un job în Bruxelles (Prima parte – regiuni și orașe)	30
Sfaturi pentru un job în Bruxelles (Partea a doua – industrie)	33
Sfaturi pentru un job în Bruxelles (Partea a treia – firme de consultanță)	36
Acolo unde semnalele fac diferența	37
Lansarea „produselor” în Bruxelles	39
Nou job: part-time „Shadow” director general	42
Multă sudoare pentru o carieră europeană	43
Atmosfera de Bruxelles	46
„Garanția pentru tineri” – stagii pentru tinerii români după 4 luni de la terminarea studiilor	49
Jocul globalizării în ecuația locului de muncă	52

CAPITOLUL II – Eficiența României

în Uniunea Europeană	55
România în UE: când mare, când mică	55
Reprezentarea business-ului românesc la Bruxelles	57
Clujenii văzuți de la Bruxelles	60
Poziția României la Bruxelles ar trebui formulată și „de jos în sus”	62
Resursa României pentru a juca în Uniunea Europeană ..	68
Mult-așteptata „evoluție” a României în Uniunea Europeană	72
Românii din Bruxelles, despre evoluția României în UE ..	75
România și viitorul instituțiilor europene	79
Bruxelles Memorandum	87
România în UE: să ne pregătim strategic pentru președinția europeană din 2019!	91
10 idei concrete pentru o Românie europeană	93
Voci pentru capitalul românesc la Bruxelles	100
Spre o diplomație industrială românească?	101
Suflul european găfâie în România. Cum procedăm?	103
Viitorul UE e mai aproape decât credem	104
Reindustrializarea UE. Unde e România?	106
Investiția în infrastructură. De ce acum mai mult ca oricând?	108
Politica de mediu în România, în context european. Încotro?	109
Comunicarea sustenabilă a României cu instituțiile UE ..	111
Fie ne mișcăm în pas cu globalizarea, fie ne blocăm	113
Despre suprapunerea de teme în alegeri europene	115
Bani din afaceri europene, nu doar fonduri europene	116
Cum racordăm România la structurile europene și internaționale?	118
Ce facem cu reprezentanții României în sectorul privat european?	119
Democrația modernă bate la ușa alegerilor europene românești	121

Un comisar român pentru o profilare mai „energică” a României în UE	122
Anul 2015 – alegerea reprezentanților economiei românești la Bruxelles	127
Ce lobby nu-și fac încă industriile românești la Bruxelles. De ce?	128
Program guvernamental francez – sprijin pentru reprezentarea corporatistă la Bruxelles	133
Impactul contextului european asupra României în anul 2015	136
Cum poate crește influența României în Uniunea Europeană? Cu oameni adecvați	137
Născut într-o capitală europeană... ..	140
România și Revoluția Industrială 4.0	142
Practic, cum pregătește România președinția UE din 2019?	143
CAPITOLUL III – Tehnicile de comunicare UE	147
Cum lucrăm cu ziaristul de la Bruxelles?	147
Ce va însemna să fii ziarist în 2020?	150
ONG: de la comunicare la lobby	154
Conferințe de presă la Bruxelles	157
Francizele presei europene	159
Multinaționalele cheltuie zeci de milioane de euro pentru lobby la Bruxelles	161
Competiția ca formă de implicare în proiecte	163
Registrul Transparenței Lobby-ului la Bruxelles, obligatoriu din 2017?	165
Importanța anului 2014 în istoria comunicării UE	168
CAPITOLUL IV – Europa cetățenilor	183
SIMULARE: Alegerile primare în UE	183
De la comunicare la comunicarea UE	189
De la dilemele comunicării UE la dilemele UE	192

Dezbateri naționale despre viitorul instituțiilor europene . . .	195
Criza economică schimbă arhitectura instituțiilor europene	198
Energia – cap de listă pe agenda European Business Summit 2013	200
Reunificarea Germaniei și calea europeană	203
Cum se aleg deputații europeni în 2014?	206
Tânăr. European. Alegeri. Europene	208
Euroscepticism și europopulism în contextul alegerilor pentru Parlamentul European	210
De la guvernul european la cel mondial	213
Jocul Germaniei în criza europeană	215
Cum e mai bine să fie legiuitorul european?	217
Cum ne-a schimbat situația din Ucraina?	218
De ce s-ar dota Comisia Europeană cu un comisar pentru tineret?	220
Cum deblocăm UE vara aceasta?	221
Avem <i>cluster</i> e sau nu în noua Comisie Europeană?	223
Finanțarea sferei publice europene	225
Cât de mult dorește guvernul spaniol succesul Greciei? . .	227
După alegerile din Marea Britanie, trebuie să lansăm rapid dezbaterile despre viitorul UE	228
Business-ul european vrea digitalizarea!	229
Pregătirea pentru alegerile europene din 2019 trebuie să înceapă acum!	231

CAPITOLUL V – Educație europeană. Management

performant	235
Ce anume trebuie să cunoască un manager de proiect . .	235
Cursurile academice în lumea 2.0	237
Despre aptitudini la European Business Summit 2012 . .	239
Cum ne pregătim copiii pentru viață?	241
Când viitorul bate la ușă, dilema finanțării educației e tot mai presantă	244
Multaționalele și impactul în <i>curriculum</i> -ul academic . .	246

CAPITOLUL VI – Diaspora românească249
Diaspora românească – parte a dezvoltării României249
Ce așteaptă românii de la România pentru a se întoarce acasă?251
Ministerul Afacerilor Externe și al diasporei?253
Belgia – campania electorală pe strada mea256
Cum convingem tinerii români din diaspora să se întoarcă acasă?258
Cât de globalizat este tânărul român?260
Cum clădim o relație de succes România–diaspora?262
Diaspora românească – istoria continuă!264
Cum folosim acasă diaspora bruxelleză265
Ce se va întâmpla cu Uniunea Europeană și România în următorii ani?269

CAPITOLUL I

Piața forței de muncă și afacerile din Bruxelles-ul european

Dilema absolventului român de „studii europene”

Am prezentat într-un material publicat pe 9 mai 2011 de către Evenimentul Zilei¹ câteva idei despre experții români în studii europene și rolul lor în politica europeană a României.

România acordă, anual, mii de diplome academice în studii europene și totuși nu avem experți care să relaționeze structurile românești cu cele comunitare. Sectorul privat românesc deține cheile unei mobilizări românești, atât de așteptată de populație.

Produsul „facultate de studii europene”, în România

Îmi amintesc și acum despre apariția în România a primei Facultăți de Studii Europene. Atunci, în jurul anului 1994, dacă nu mă înșel, Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj punea bazele unei structuri academice, profitând și de buna implementare a două granturi Tempus. Și, așa cum stă bine oricărei inovații, întrebările au început să apară: „La ce bun așa ceva?”, „Ce diplomă vor lua absolvenții?”, „Cine îi angajează după absolvire?”

Timpul a confirmat că produsul „facultate de studii europene” a prins în România, iar acum, la mai bine de 15 ani de la momentul Cluj 1994, avem facultăți sau mastere în studii europene

¹ *Evenimentul Zilei* – <http://www.evz.ro/dilema-absolventului-roman-de-studii-europene-929380.html>.

aproape în fiecare județ din România. Nu este momentul să analizăm calitatea acestor instituții, ci să lăsăm piața să ceară bunul de rău.

Există însă momente critice în istoria unei nații, când anumite decizii trebuie luate pentru a ajuta o corectare a deficiențelor. România trăiește anul cinci de membru UE cu puțin entuziasm. Iar dacă speranța moare ultima, permiteți-mi să zic că prea puțini mai cred că UE are puterea de a face fericit românul de rând.

Absolvent român, derută maximă

Există un paradox greu de depășit însă. Avem nevoie de specialiști pentru a beneficia de statutul de membru UE și, în același timp, avem mii de absolvenți „de studii europene” în fiecare an.

Absolventul român de studii europene intră pe o piață a muncii insuficient dezvoltată. La nivel local există câteva locuri pe la primărie sau prefectură, și pe la ceva agenții descentralizate. La nivel național, câteva locuri pe la Executiv și pe la Parlament. Dacă ar fi să comparăm cu alte țări europene, nu cred că stăm rău la oferta instituțională pentru experții comunitari, chiar dacă mai e loc de îmbunătățiri, în special la capitolul remunerare. Alte sectoare însă sunt deficitare în ofertă. Integrarea României în UE nu este treaba exclusivă a instituțiilor românești, privește în egală măsură sectorul privat, organizațiile guvernamentale, presa și alți jucători într-o piesă complexă, în care România are nevoie de resurse.

Piața expertului european din Bruxelles

Aproximativ 100 000 de oameni își desfășoară activitatea în Bruxelles-ul european și, dintre aceștia, doar 50% lucrează în instituțiile europene. Regiunile și marile orașe europene se regăsesc și la Bruxelles – o „aglomerație” de peste 400 de entități juridice, în care lucrează permanent cel puțin 2 000 de persoane. Centrele de gândire (*think-tank*-urile) au și ele un rol deosebit în lumea afacerilor europene. O statistică recentă ne arată că avem un număr de 46 de centre de gândire inserate în capitala Europei.

Consultanții sunt masiv reprezentați în Bruxelles. Câteva sute de companii își prezintă serviciile celor interesați, oferta fiind

diferită ca preț sau calitate de la o marcă la alta. Sunt greu de clasificat firmele de consultanță. În opinia mea, acestea se grupează în 4 categorii mari: specializate pe relațiile cu presa (PR), pe lobby-ul legislativ (PA), pe managementul proiectelor europene și pe managementul asociativ. Unele firme din Bruxelles se pot încadra în fiecare din cele 4 categorii, altele doar în una sau două.

Într-o lume atât de dinamică, e normal ca și presa să își trimită reprezentanții. Bruxelles-ul este, în opinia experților, cel mai mare pol de presă din lume, dacă luăm în considerare numărul de ziariști care își desfășoară activitatea în acest oraș. În jur de 1 500 sunt acreditați la Comisia Europeană, plus încă pe atâția care scriu corespondențe de presă de la Bruxelles.

Asociațiile profesionale (grupurile de interese) sunt cheia în implicarea *stakeholder*-ilor din România. Trebuie să existe un proces de coagulare și consolidare a acestora. Dacă la nivel comunitar, doar în Bruxelles, avem în jur de 3 000 de federații, fiecare încadrând în staff-ul lor în medie cinci persoane, în România e altă poveste. Suntem o țară mare, a șaptea putere politică a UE, nu? În mod normal, fiecare dintre aceste federații europene are, sau trebuie să aibă, un corespondent în România. Doar dacă 1 000 dintre ele ar activa normal în România, așa cum se așteaptă de la mecanismul comunitar, cu echipe mici, de 2-3 persoane, și am ajunge la câteva mii de absolvenți de studii europene care ar găsi un loc de muncă pe măsura pregătirii lor. Și putem continua extrapolarea la nivel de sector neguvernamental, unde, hai să fim serioși, există câteva zeci de mărci de calitate și mii care se joacă cu aplicații europene fără a înțelege nici măcar diferența dintre Consiliul și Comisia Europeană.

Cine face politica europeană a României?

Integrarea europeană a României nu se poate face doar cu 100 de oameni care formează echipa Reprezentanței Permanente a României pe lângă UE și încă vreo sută în România, frustrați de salarizările instituționale românești și suprasolicitați de responsabilități.

Cine și cum face politică europeană în România? Este o întrebare fundamentală a anului 2011. Dacă nu înțelegem realitatea, ne vom mărgini la a propune doar inițiative geo-politice la nivel european (Dunăre, Moldova, Delta Dunării), fără a juca pe dosarele tehnice. Și sunt mii de dosare tehnice în care România poate câștiga sau pierde.

Tactica unui guvern responsabil

Merg chiar mai departe cu o sugestie pentru guvernul actual sau, dacă nu, pentru cel care va urma și va avea timp să asculte. Nu neglijați Europa și nu transformați totul într-un populism neînțeles! Trebuie să aveți un plan, o strategie, o tactică, dar stimulați – chiar și printr-un program guvernamental – absorbția absolvenților de studii europene în mecanismul „României complete”! Clădiți armata de specialiști de la primul om și nu defilați cu promisiuni efemere! Efectul se va vedea mai repede decât credeți, transformând România într-un jucător european, cu absorbție imediată a fondurilor comunitare spre beneficiul întregii populații.

Flexibilitatea muncii în viitor

Am mai scris pe 20 iunie 2011 despre flexibilitatea muncii pe care o oferă noile tehnologii, despre necesitatea unei noi abordări, axată pe proiect, despre un stil de management mult mai permisiv. Dezvoltând subiectul, vă recomand un material publicat de Cariere², în care anticipez cum va fi munca în viitor.

Globalizarea, tehnologia, stilul de management permit un tot mai mare grad de flexibilitate angajatului. Escapade în timpul serviciului în care acesta își rezolvă probleme personale, având la dispoziție un calculator conectat la Internet sau un telefon de ultimă generație devin ceva obișnuit, dacă, desigur, există înțelegerea unor astfel de abordări.

² Cariere – <http://www.cariereonline.ro/articol/flexibilitatea-muncii-viitor?page=0,0>.

Acum, din două butonări, angajatul este în contact cu toți prietenii (fie prin e-mail, fie prin Skype), își poate citi presa favorită fără probleme (majoritatea ziarelor sunt acum online), își poate rezerva biletele pentru concediu (e-commerce-ul ia avânt), poate să asculte muzica preferată la radio-urile digitale (căștile la birou devin o normalitate) sau poate să gândească proiecte paralele cu activitatea sa de la birou. Există și cazuri în care poate nici nu este strict necesară deplasarea la birou, sarcinile de serviciu putând fi duse la fel de bine la îndeplinire chiar și de acasă.

Trecând peste discuțiile legate de natura jobului, evident, intervine viziunea managerului, cel care decide „de câtă libertate au nevoie” angajații lui la locul de muncă și strictetea relațiilor ce se stabilesc între superior și subordonați. Multe multinaționale din domenii precum telecomunicații, consultanță, call center, marketing sau asigurări au ales să aibă puncte de lucru în alte țări decât cele ale publicului-țintă, iar altele, când natura muncii le permite, nu au nici măcar sediu, comunicarea între angajați realizându-se doar prin e-mail, telefon sau messenger. În România *flexiwork*-ul se întâlnește deocamdată încă în puține cazuri.

Mentalitatea învechită de muncă, văzută ca o obligație, dacă nu chiar ca o pedeapsă, ar trebui complet uitată atât de angajat, cât și de angajator. Este însă o criză de idei la nivel global. Abordarea este în majoritatea cazurilor una clasică – lucrezi 8 ore pe zi. Și ce contează foarte mult este să te vadă șeful în birou, lucrând, în fața calculatorului. E multă ineficiență și frustrare în astfel de abordări, în timp ce munca axată pe proiect lasă o mare flexibilitate individului de a decide, de a urma școlii în paralel cu serviciul său, de a crește copii sau de a face alte activități, lucru greu de realizat dacă ai un program de la 9 la 5.

Lasă-l, domnule, pe angajat să intre pe Facebook, Youtube, Google, Wikipedia, Skype și să citească toate zierele posibile și imposibile pe care le găsește online! El sau ea știe că trebuie să livreze la timp proiectul finalizat. În plus, această metodă de lucru ar permite lansarea cât mai multor intraprenori, care să aibă libertatea și sprijinul financiar necesare pentru a crea noi produse, servicii și sisteme pentru companie, fără să se supună rutinei sau protocolului obișnuit al companiei.